

KYSELYTUNTI / NRO 11
KKYS / MKYS _____

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
16. 02. 2012	
Dnro/Dnr	<u>HEH 2012-002528</u>
Tehtäväluokka Uppgiftsklass	<u>00 00 23</u>

VALTUUSTOKYSYMYKS 15.2.2012

Viime aikoina on moni suomalainen hieraissut epäluuloisena silmiään ravintolassa, kun vieruspöydässä istuva henkilö on alkanut tupakoida sisätiloissa kesken ruokailun. Ensiärtymyksen jälkeen on mielialan vallannut lähinnä hämmästys: ilmassa ei leijailekaan nikotiinin haju, eikä ravintolahenkilökunta puutu millään tavoin tupakoimiseen. Toisaalta ei ravintolahenkilökunnan tähän tarvitsekaan puuttua, sillä kyseessä on ns. sähkötupakka.

Vuoden alusta tiukennetussa tupakkalaissa otettiin alustavasti kantaa oikean tupakan ja sähkötupakan väliseen suhteeseen. Laissa rajoitettiin tupakkatuotteiden esilläpitoa vähittäismyynnissä ja myynti automaateista kiellettiin. Myös nuuskan, tupakan vastikkeiden ja tupakkajäljitelmiä, kuten yrttisavukkeiden ja sähkötupakan, maahantuontia ja myyntiä rajoitettiin. Samalla tupakointikieltoja laajennettiin koskemaan lasten ja nuorten ympäristöä - esimerkiksi päiväkotien ja koulujen lähellä - ja tupakkatuotteiden ostaminen ja hallussapito kiellettiin alle 18-vuotiailta.

Suurin syy sähkötupakan myynnin ja markkinoinnin rajoittamiseen oli ministeriön perustelujen mukaan vesihöyryillä ja led-valoilla toimivan sähkötupakan muistuttaminen ulkoisesti oikeata tupakkaa. Erehdyttävästä samannäköisyydestä huolimatta ei tupakkalakia kuitenkaan tiukennettu muilta osin koskemaan sähkötupakkaa.

Sähkötupakoinnin ongelmallisuus on huomioitu myös ravintola-alan henkilöstön keskuudessa. Matkailu-, hotelli-, ravintola- ja vapaa-ajanpalvelualan työmarkkinajärjestö MaRa onkin pyrkinyt luomaan jäsenyhdistyksilleen yhteistä ohjeistusta suhtautumisessa sähkötupakan käyttöön. Sen pelkona on, että nykyisellään asiakkaat ja valvontaviranomaiset saavat virheellisen käsityksen siitä, että ravintolassa sallittaisiin lainvastaisesti tupakointi. Virheellisistä viranomaisilmoituksista kun taas seuraisi ravintoloille ongelmia.

Mahdollisten väärinymmärrysten ja sekaannusten välttämiseksi olisi tärkeää, että Helsingin kaupunki ottaisi kantaa sähkötupakan käyttöön ja laatisi sähkötupakan käytöstä kaikille yhteiset pelisäännöt.

Kysynkin, mihin toimiin Helsingin kaupunki on ryhtynyt laatiakseen nykyistä selkeämmät säännöt sähkötupakan käyttöön turhien väärinkäsitysten oikaisemiseksi ja epäyhtenäisten tupakoimiskäytäntöjen vähentämiseksi?

Helsingissä 15 päivänä helmikuuta 2012

Jaana Pelkonen/kok

11

Vastaus vt Jaana Pelkosen kysymykseen sähkötupakan käyttöä koskevien selkeämpien sääntöjen laatimisesta

HEL 2012-002590 T 00 00 03

Sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan vastaus

Kysymyksessä tiedustellaan kaupungin toimenpiteitä sähkötupakan käyttöä koskevien selkeämpien sääntöjen laatimisesta.

Vastauksena esitettyyn kysymykseen apulaiskaupunginjohtaja toteaa seuraavaa:

Sähkötupakka on tupakkalain mukainen tupakkajäljitelmä ja ulkomuodoltaan sähköllä toimiva tavallista savuketta muistuttava laite. Sähkötupakasta on olemassa nikotiinittomia ja nikotiinia sisältäviä versioita. Suomessa sähkösavukkeissa käytettävät nikotiinipatruunat luokitellaan lääkkeiksi, eikä niillä ole myyntilupaa.

Tupakkalakiin tuli tämän vuoden alussa tiukennuksia, joiden mukaan tupakkaa, tupakan vastiketta, tupakkajäljitelmää tai tupakointivälinettä ei saa pitää esillä vähittäismyynnissä. Myös nuuskan, tupakan vastikkeiden ja tupakkajäljitelmiä, kuten yrttisavukkeiden ja sähkötupakan, maahantuontia ja myyntiä rajoitettiin.

Sähkötupakan käyttö tupakan korvikkeena on lisääntynyt nopeasti. Sähkösavukkeiden turvallisuudesta ja terveysvaikutuksista ei ole julkaistu riittävästi luotettavaa tutkimustietoa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ja Työterveyslaitos ovat antaneet ensimmäisen tiedotteen sähkötupakasta 14.2.2012. Tiedotteessa todetaan, että tietämys sähkötupakasta on vielä vähäistä, mutta saatavissa olevien tutkimusten mukaan sähkösavukkeet sisältävät samoja terveydelle haitallisia ainesosia kuin poltettavaksi tarkoitetut savukkeet. Samassa tiedotteessa työterveyslaitos kehottaa sähkötupakointia kohdeltavan työpaikoilla kuten muutakin tupakointia. Savuton työpaikka koskee myös sähkötupakointia. Suomen Kuntaliiton Savuttomat kunnat 2012 -yhteenvedon tiedotteessa todetaan seuraavasti: "Savuton kunta, savuton sairaala ja savuton oppilaitos kattavat myös sähkötupakat ja sähkötupakoinnin. Ravintolaketjut ja kulkuvälineet ovat kieltäneet sähkötupakoinnin. Sähkötupakka ja sähkötupakointi tupakoinnin korvikkeena on syytä kieltää savuttomuuden perusteella kunnallisissa työpaikoissa, oppilaitoksissa, kouluissa ja vapaa-ajan tiloissa."

Helsingin kaupunki julistautui kaupunginvaltuuston päätöksellä savuttomaksi vuoden 2007 alusta. Savuton Helsinki -ohjelma on laaja-

alainen tupakoinnin ehkäisy- ja vähentämisohjelma vuosiksi 2007 – 2015. Ohjelma sisältää tupakoimattomuutta tukevia linjauksia, joista lasten ja nuorten tupakoinnille altistumista ja tupakoinnin aloittamista ehkäisevät toimenpiteet käynnistettiin ensisijaisina. Ohjelman mukaan kaupunki ei enää järjestä toimipaikkoihinsa tai niiden ulkoalueille erillisiä tupakointitiloja. Vuonna 2010 on päätetty Savuton Helsinki -ohjelman jatkotoimenpiteestä, jonka mukaan kaupungin henkilökunnan tupakointi on kielletty työaikana lukuun ottamatta työaikaan kuulumatonta ruokailutaukoa ja virka- ja työehtosopimusten mukaista kahvitaukoa.

Hallintokunnat ovat toteuttaneet Savuton Helsinki -ohjelman linjauksia kaupunginhallituksen veloitteen mukaisesti. Tavoitteiden etenemistä seurataan Savuton Helsinki -ohjausryhmässä, vetovastuun ollessa terveyskeskuksella.

Koska sähkötupakka on uusi tuote, sitä ei ole määritelty Savuton Helsinki -ohjelmassa. Savuton Helsinki -ohjausryhmässä sähkötupakan käytöstä on keskusteltu yleisellä tasolla. Ryhmä on vahvasti painottanut sitä, että sähkötupakka rinnastetaan tupakkaan. Ohjausryhmä ottaa sähkötupakka-asian tarkempaan käsittelyyn ja valmistelee tarvittavia uusia linjauksia. Savuton Helsinki -ohjausryhmän kautta tieto menee hallintokunnille. Kuntatasolla kaivataan lisää kansallisia periaatelinjauksia sähkötupakasta (esim. STM, THL, Valvira, Kuntaliitto). Tupakan vie-roituksessa Helsingin terveyskeskus noudattaa näyttöön perustuvia kansallisia käypähoitosuosituksia. Erityisesti tulee miettiä, miten nuorten siirtymistä sähkötupakan käyttäjäksi voidaan ehkäistä.

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 [Vt Jaana Pelkosen kysymys](#)